

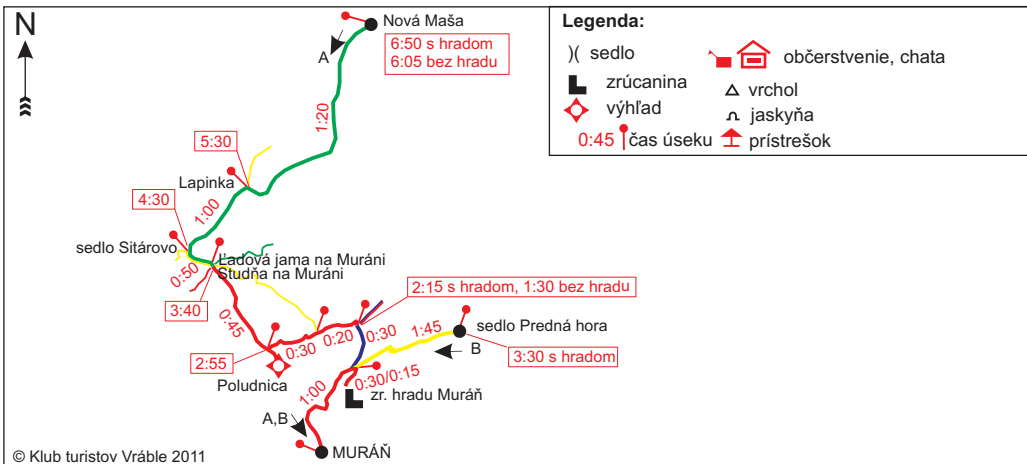
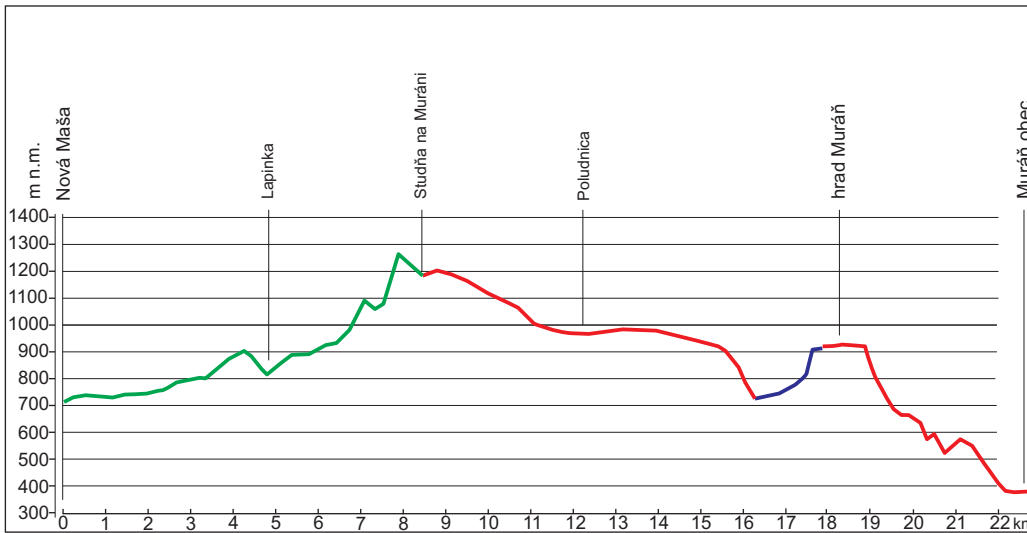

Akcia: Slovenský raj - 1. deň
Lokalita: Muránska planina

Parametre trasy:

- A** Prevýšenie: 800 m
 Dĺžka trasy: 22,5 km
 Čas bez prestávok: 6:50 hod.
- B** Prevýšenie: 400 m
 Dĺžka trasy: 8,5 km
 Čas bez prestávok: 3:30 hod.

Zdroje:
 trasa, časy: mapa VKÚ 135 Stolické vrchy - Revúca
 výškový profil: NASA - projekt SRTM

Dátum: 8.07.2011

Tiesňové volanie:
 112
 Vedúci akcie: Ľudovít Mórocz

Trasa A: (Ž) Nová Maša – Lapinka – (Z) sedlo Sitárovo – Ľadová jama na Muráni – (Č) Maretkina – Veľká lúka – (M) chata Zámok - hrad Muráň – Muráň / 6:50

Trasa B: (Ž) sedlo Predná hora – chata Zámok – (M) chata Zámok - hrad Muráň – Muráň / 3:30

Národný park Muránska planina sa nachádza v západnej časti Slovenského rudohoria a predstavuje geomorfologicky významné krasové územie.

Jeho jadro tvorí vápencovo - dolomitická planina s početnými krasovými útvarmi. Najvyšším vrcholom je Fabova hoľa (1439 m n. m.). Celková dĺžka krasovej oblasti od Červenej Skaly po západné výbežky za Tisovcom dosahuje cca 25 km.

V území je zaevidovaných viac ako 150 významnejších nespriístupnených jaskýň, vyše 50 ponorov a vyvieraciek, ale aj množstvo povrchových krasových javov, ako sú škrapy, krasové jamy, závrty, tiesňavy, skalné veže, bralá a pod. Najrozsiahlším jaskynným systémom je Bobačka (2221 m dlhá výverová jaskyňa so sífónmi, podzemnými jazierkami a kvapľovou výzdobou).

Príroda Muránskej planiny je bohatá na vzácne a málo pozmenené spoločenstvá rastlín a živočíchov s viacerými reliktnými a endemickými druhmi.

Rastlinstvo národného parku sa radí k najzaujímavejším spomedzi ostatných

orografických celkov. Zastúpené sú xerothermné, horské, alpske i subalpínske druhy. Rastie tu viac ako 90 chránených druhov, 35 endemitov a subendemitov a niekoľko reliktov. Najznámejší je miestny paleoendemit lykovec muránsky. Na obmedzenej ploche rastie vzácna valdštajnka trojlístá Magicova.

Živočíšstvo sa vyznačuje bohatstvom západokarpatských montánných a submontánných zoocenóz, vrátane zástupcov reliktných i endemických foriem živočíchov. Niektoré taxóny sú známe len z Muránskej planiny - behúnik Duvalius szaboi ssp. szaboi sa ako glaciálny relikvium vyskytuje iba v jedinej jaskyni Tisoveckého krasu. Domov tu majú napríklad medveď, vlk, rys, mačka divá, vydra, ale i orol skalný a orol kriklavý, sokol rároh, výr skalný, strnádka cia. V jaskyniach žije viacero druhov netopierov.

Zvláštnosťou Muránskej planiny je miestny chov polodivokých koní pre potreby lesného hospodárstva.

Muránsky hrad

Hrad postavili ako kráľovský v 13. storočí na ochranu cesty, vedúcej z Gemera do Liptova a Zvolena. Vďaka svojim neobyčajne pestrým dejinám patrí k najznámejším gemerským hradom. V roku 1271 sa nazýva Mwrán, a nevieme ako v tom čase vyzeral, pretože ho v prvej polovici 15. storočia prestavali. Je viac ako pravdepodobné, že už v tom čase veľký priesťor jediného nádvorja obklopoval hradobný múr s viacerými

baštami.

Keď sa Jiskrove a bratricke vojská zmocnili Gemera, vytvorili si na Muránskom hrade veľké zhromaždisko. Približne v strede areálu stál palác s kaplnkou a ďalšími obytnými a hospodárskymi budovami. Matej Bašo, lúpežný rytier, je tiež spájaný s dejinami hradu a to v rokoch 1529-49, keď hrad vlastnil a so svojou družinou podnikal výpravy do širokého okolia Malohontu, Gemera a Spiša, kde prepadával a raboval panské sídla a dediny. Vypálil Levoču, Dobšínú a jeho meno je spojené aj so zničením kartuziánskeho kláštora na Kláštorisku v Slovenskom raji, ale aj s tvrdým vykorisťovaním poddaných. Cisárske vojsko, ktoré vyslal proti nemu snem, hrad v roku 1548 dobylo a Bašu zabil pri úteku z hradu.

Z ďalších majiteľov si zaslúžia pozornosť Séciovci (Széchyovci), ktorí hrad odkúpili a po roku 1621 aj prestavali. Po zavraždení Juraja Sécího, sa o hrad starala jeho manželka Mária spolu so 4 dcérami. Najstaršia z nich sa po ovdovení znovu vydala za Františka Vešelényiho, známeho organizátora proticisárskeho sprisahania v roku 1666. Po jeho smrti vdova (ktorá bola nielen udatná ale aj pekná a volali ju „Muránska venuša“) hrad urputne bránila a cisárske vojská ho dobyli až po 3 rokoch v roku 1670. V roku 1720 predala hrad kráľovská komora Štefanovi Kohárymu. Jediná dcéra posledného Koháryho sa vydala za Coburga a tí vlastnili hrad až do roku 1945. Hrad v 18. storočí dvakrát vyhorel a koncom 18. storočia už nebol obývaný. V roku 1972 hrad vyčistili a od roku 1980 sa vykonávala postupná nutná údržba hradu.

zdroje: SAŽP, Wikipedia